บทที่ 2
แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรี

ตามประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งนี้ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 65

การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องใช้เกณฑ์สิทธิ หมายถึง ให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

เรื่อง การคำนวณกำไรสุทธิและเงินได้สุทธิสำหรับกิจการ กำหนดเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิไว้ดังนี้

- มาตรา 65 ทวิ

เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 65 ทวิ ซึ่งมีอยู่ 14 รายการ มีรายละเอียดดังนี้

1) รายการที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ตรีไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย

2) การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน

ค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินนั้น ถือเป็นค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งที่จะต้องยึดถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 ทวิ ดังนี้

อัตราค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน หักได้ไม่เกินร้อยละของมูลค่าต้นทุนตามประเภทของสินทรัพย์ ดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประเภททรัพย์สิน	อัตราค่าเสื่อมราคา
อาคาร อาคารถาวร อาคารชั่วคราว	ร้อยละ 5 ร้อยละ 100
ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สูญสิ้นไปได้	ร้อยละ 5
ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการเช่า - กรณีไม่มีหนังสือสัญญาเช่าหรือมีหนังสือสัญญาเช่าที่มีข้อกำหนดให้ ต่ออายุการเช่าได้ โดยเงื่อนไขในการต่ออายุนั้นเปิดโอกาสให้ต่ออายุการเช่ากันได้ต่อ ๆ ไป - กรณีมีหนังสือสัญญาเช่าที่ไม่มีข้อกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้หรือมีข้อ กำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้เพียงระยะเวลาอันจำกัดแน่นอน	ร้อยละ 10 ร้อยละ 10 หารด้วยจำนวนปีอายุการเช่าและอายุที่ต่อได้รวมกัน
ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในกรรมวิธี,สูตร,กู๊ดวิลล์ ,เครื่องหมายการค้า สิทธิประกอบกิจการตามใบอนุญาต สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น - กรณีไม่จำกัดอายุการใช้ - กรณีจำกัดอายุการใช้	 ร้อยละ 10 ร้อยละ 100 หารด้วยจำนวนปีอายุการใช้
ทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งโดยสภาพของทรัพย์สินนั้นสึกหรอหรือเมื่อเสื่อมราคาได้ นอกจากที่ดินและสินค้า	ร้อยละ 20

เงื่อนไขการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

(2.1) ทรัพย์สินทุกประเภทของทรัพย์สินนั้นสึกหรอ และเสื่อมราคาได้ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ย่อมนำมาหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา เพื่อถือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ เพื่อเสียภาษีเงินได้ เว้นแต่ที่ดิน และสินค้าห้ามมิให้หักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคา

(2.2) ทรัพย์สินประเภทรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน หรือรถยนต์นั่งให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาจากมูลค่าต้นทุนเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 1,000,000 บาท มูลค่าต้นทุนส่วนที่เกิน 1,000,000 บาท จะนำมาคำนวณหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาไม่ได้

(2.3) ทรัพย์สินที่ได้มา โดยการเช่าซื้อ หรือโดยการซื้อขายเงินผ่อน มูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินนั้นให้ถือตามราคาที่พึงต้องชำระทั้งหมด แต่ค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาที่จะนำมาหักในรอบระยะเวลาบัญชี จะต้องไม่เกินค่าเช่าซื้อหรือราคาที่จะต้องผ่อนชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

(2.4) การตีราคาทรัพย์สินเพิ่ม ห้ามมิให้นำราคาที่ตีเพิ่มนำมาคำนวณกำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิ การคำนวณค่าเสื่อมราคาให้ใช้อัตราเดิมที่ใช้อยู่ก่อนตีราคาเพิ่มขึ้น โดยให้หักเพียงเท่าที่ระยะเวลาและมูลค่าต้นทุนที่เหลืออยู่สำหรับสินทรัพย์นั้นเท่านั้น

(2.5) การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาสำหรับทรัพย์สิน ไม่ว่ากรณีใด จะหักจนหมดมูลค่าต้นทุนของสินทรัพย์นั้นไม่ได้ ให้เหลือไว้อย่างน้อย 1 บาท เว้นแต่ทรัพย์สินประเภทรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน หรือรถยนต์นั่งที่มีมูลค่าต้นทุนเกิน 1,000,000 บาท ให้มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือเท่ากับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เกิน 1,000,000 บาท

(2.6) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะต้องหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาโดยเลือกใช้วิธีทางบัญชีที่รับรองทั่วไป และอัตราที่จะหักอย่างใดแล้วให้ใช้วิธีการทางบัญชี และอัตรานั้นตลอดไป จะเปลี่ยนแปลงได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรมอบหมาย ในกรณีที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนได้ และให้ถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับอนุมัติ

(2.7) การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา ให้คำนวณตามส่วนเฉลี่ยแห่งระยะเวลาที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณีที่รอบระยะเวลาบัญชีใดไม่เต็มสิบสองเดือนให้เฉลี่ยหักตามส่วนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งนี้ไม่เกินอัตราร้อยละของมูลค่าต้นทุนตามประเภทของทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น โดยให้เฉลี่ยเป็นวัน

กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีการทางบัญชีซึ่งมีอัตราการหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาไม่เท่ากันในแต่ละปีระหว่างอายุการใช้ทรัพย์สิน บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น จะหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาตามวิธีนั้นในบางปีเกินกว่าอัตราที่กำหนดข้างต้นก็ได้ แต่จำนวนปีอายุการใช้ของทรัพย์สินเพื่อการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาต้องไม่น้อยกว่า 100 หารด้วยจำนวนร้อยละที่กำหนดข้างต้น

(2.8) การหักค่าสึกหรอหรือค่าเสื่อมราคาตามวิธีการทางบัญชี ซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใช้อยู่หักต่ำกว่าอัตราดังกล่าวก็ให้หักเพียงเท่าอัตรา ตามวิธีการทางบัญชีซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใช้อยู่นั้น จะเปลี่ยนแปลงได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรมอบหมาย ในกรณีที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงได้ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับอนุมัตินั้น

(2.9) วิจัยและพัฒนาให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ทรัพย์สินดังกล่าวจะต้องมีลักษณะและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- ต้องไม่เป็นเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้ผลิตสินค้าหรือใช้บริการ เว้นแต่เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าวได้ใช้เพื่อการ ดังต่อไปนี้
- การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวัตถุดิบ ที่นำมาใช้ในการผลิต
- การทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ หรือ
- การปรับปรุงกรรมวิธีการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต หรือเพิ่มผลผลิต ทั้งนี้ไม่ว่าจะใช้เพื่อกิจการของตนเองหรือกิจการของผู้อื่น
- ต้องเป็นเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ไม่เคยผ่านการใช้งานมาก่อนโดยมีอายุการใช้งานได้ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป และมีมูลค่าต้นทุนไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท
- ต้องแจ้งใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรเพื่อการวิจัย และพัฒนาตาม 1. โดยใช้แบบ ค.จ.01 พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบตามที่กำหนดไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 48) ต่ออธิบดีกรมสรรพากรภายในเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรนั้น

(2.10) การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประเภทเครื่องบันทึกการเก็บเงินให้หักได้ดังต่อไปนี้

- ร้อยละ100 ของมูลค่าต้นทุนตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือ อัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนสำหรับมูลค่าต้นทุน ส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้
- ต้องเป็นทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเต็มรูป ซึ่งประกอบกิจการค้าปลีกหรือประกอบกิจการอย่างอื่น ซึ่งมิใช่การค้าปลีกที่อธิบดีกรมสรรพากรอนุมัติให้ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินในการออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ แล้วแต่กรณี
- ต้องเป็นเครื่องบันทึกการเก็บเงินที่มีลักษณะตามที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด แต่ไม่รวมถึงส่วนระบบควบคุมกลางของเครื่องคอมพิวเตอร์
- ต้องแจ้งการใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินในการออกใบกำกับภาษีอย่างย่อต่ออธิบดีกรมสรรพากรตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงิน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

(2.11) สำหรับธุรกิจ SMEs สามารถหักค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษสำหรับทรัพย์สินบางประเภทโดยให้สอดคล้องกับอายุการใช้งาน

ประเภททรัพย์สิน	การหักค่าเสื่อมราคาในปัจจุบัน	สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ได้รับใหม่
1. คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์	ภายในระยะเวลา 5 ปี	หักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้รับทรัพย์สินในอัตราร้อยละ 10 ของมูลค่าทรัพย์สิน ส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 3 รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งมีสิทธิเลือกใช้วิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไปวิธีใดก็ได้
2. โรงงาน	ภายในระยะเวลา 20 ปี	- ภายในระยะเวลา 20 ปี - แต่ในปีแรกหักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในอัตราร้อยละ 25 ของมูลค่าทรัพย์สินส่วนที่เหลือ ทยอยหักภายในรอบระยะเวลา 20 ปี
3. เครื่องจักร	ภายในระยะเวลา 5 ปี	- ภายในระยะเวลา 5 ปี - แต่ในปีแรกหักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าทรัพย์สินส่วนที่เหลือ ทยอยหักภายในรอบระยะเวลา 5 ปี

3) การตีราคาทรัพย์สิน

“ราคาทรัพย์สินอื่น นอกจากราคาสินค้าคงเหลือ ให้ถือตามราคาที่พึงซื้อทรัพย์สินนั้นได้ตามปกติ และในกรณีที่มีการตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ห้ามมิให้นำราคาที่ตีราคาเพิ่มขึ้นมารวมคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ส่วนทรัพย์สินรายการใดมีสิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาก็ให้หัก ค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและอัตราเดิมที่ใช้อยู่ก่อนตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น โดยให้หักเพียงเท่าที่ระยะเวลาและมูลค่าต้นทุนที่เหลืออยู่สำหรับทรัพย์สินเท่านั้น”

4) การโอนสินทรัพย์

“ในกรณีโอนทรัพย์สินให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน โดยไม่มีค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ย หรือมีค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ยนั้น ตามราคาตลาดในวันที่โอนให้บริการหรือกู้ยืมเงิน” (มาตรา 65 ทวิ (4))

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เพื่อเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยวิธีการโอน หรือให้บริการหรือให้กู้ยืมเงินโดยการสมยอมกันหรือไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานประเมินในการประเมินค่าตอบแทนค่าบริการหรือดอกเบี้ยนั้น ตามราคาตลาดในวันที่โอนให้บริการหรือให้กู้ยืมเงิน

5) การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินและหนี้สิน "เมื่อมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศ" เงินตรา ทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่าหรือราคาเป็นเงินตราไทย

6) การตีราคาสินค้าคงเหลือ

ราคาสินค้าคงเหลือในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณตามราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่า และให้ถือราคานี้เป็นราคาสินค้าคงเหลือยกมา สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ด้วย

การคำนวณราคาทุนตามวรรคก่อน เมื่อได้คำนวณหลักเกณฑ์ใด ตามวิธีการบัญชีให้ใช้หลักเกณฑ์นั้นตลอดไป เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิบดีจึงจะเปลี่ยนหลักเกณฑ์ได้ (มาตรา 65 ทวิ(6))

ดังนั้นหากกิจการตีราคาสินค้าไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 ทวิ (6) จะต้องทำการปรับปรุงกำไรสุทธิ ดังนี้

- สินค้าต้นปีบันทึกบัญชีสูงไป มีผลทำให้กำไรสุทธิต่ำไป จะต้องปรับปรุงโดยบวกเพิ่มในกำไรสุทธิ
- สินค้าต้นปีบันทึกบัญชีต่ำไป มีผลทำให้กำไรสุทธิสูงไป จะต้องปรับปรุงโดยหักออกจากกำไรสุทธิ
- สินค้าปลายปีบันทึกบัญชีสูงไป มีผลทำให้กำไรสุทธิสูงไป จะต้องปรับปรุงโดยหักออกจากกำไรสุทธิ
- สินค้าปลายปีบันทึกบัญชีต่ำไป มีผลทำให้กำไรสุทธิต่ำไป จะต้องปรับปรุงโดยบวกเพิ่มในกำไรสุทธิ

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน กิจการจะนำผลขาดทุนจาก การตีราคาสินค้าคงเหลือมาหักเป็นรายจ่ายไม่ได้ เพราะถือว่าการที่ราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุนนั้น กิจการได้รับประโยชน์ในแง่ที่ทำให้ต้นทุนของสินค้าที่ขายในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีสูงขึ้นเท่ากับราคาสินค้าคงเหลือที่ลดลง ส่งผลให้กำไรสุทธิของกิจการลดต่ำลงในสัดส่วนเดียวกันอยู่แล้ว ซึ่งเปรียบเหมือนกับกิจการได้นำผลขาดทุนจากการนำสินค้าคงเหลือมาหักค่าใช้จ่ายแล้วนั่นเอง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

7) การคำนวณราคาทุนของสินค้าที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศ

การคำนวณราคาทุนของสินค้าที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศนั้น เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินโดยเทียบเคียงกับราคาทุนของสินค้าประเภท และชนิดเดียวกับที่ส่งเข้าไปในประเทศอื่นได้ (มาตรา 65 ทวิ (7))

กรณีนิติบุคคลที่มีสำนักงานสาขาในประเทศไทย และสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาในต่างประเทศส่งสินค้าเข้ามาให้สาขาในประเทศไทย โดยกำหนดราคาทุนสูงกว่าความเป็นจริง เพื่อให้กำไรในประเทศต่ำจะได้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลน้อย ในกรณีเช่นนี้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินราคาทุนสินค้านั้นใหม่ โดยเทียบเคียงกับราคาทุนของสินค้าประเภทและชนิดเดียวกันกับสินค้าที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในประเทศอื่น ซึ่งใกล้เคียงกับประเทศไทย ถ้าราคาทุนที่บันทึกไว้สูงไปจะทำให้กำไรสุทธิต่ำไป ดังนั้นราคาสินค้าที่สูงไปจะต้องนำไปบวกเข้ากับกำไรสุทธิ

8) การคำนวณราคาทุนของสินค้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ถ้าราคาทุนของสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยนท้องตลาดของวันที่ได้สินค้านั้นมา เว้นแต่เงินตราต่างประเทศนั้นจะแลกได้ในอัตราทางราชการ ก็ให้คำนวณเป็นเงินตราไทย ตามอัตราทางราชการนั้น (มาตรา 65 ทวิ (8))

ในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี หากกิจการซื้อสินค้าที่มีราคาเป็นเงินตราต่างประเทศ ให้กิจการบันทึกราคาสินค้านั้นเป็นเงินตราไทย ณ วันที่ได้สินค้านั้นมา โดยใช้อัตราขายที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศกำหนดไว้ ณ วันที่ได้สินค้านั้นมา แต่หากมีอัตราแลกเปลี่ยนของทางราชการ ก็ให้ใช้อัตราของทางราชการ ซึ่งได้ถูกใช้ระยะหนึ่ง แต่ในปัจจุบันไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนของทางราชการ

9) การจำหน่ายหนี้สูญ

การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้จะกระทำได้ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง แต่ถ้าได้รับชำระหนี้ในรอบระยะเวลาบัญชีใดให้นำมาคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

หนี้สูญรายใดได้นำมาคำนวณเป็นรายได้แล้ว หากได้รับชำระในภายหลังกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น กฎกระทรวงฉบับที่ 186 (พ.ศ.2534) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข โดยสรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วิธีการติดตามทวงหนี้	หนี้ไม่เกิน100,000 บาท	หนี้ไม่เกิน500,000 บาท	หนี้ที่เกิน500,000 บาท
1.ด้วยตัวเอง	ติดตามจนถึงที่สุดโดยมีหลักฐานอย่างชัดแจ้งและไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า 1. ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย สาบสูญ ไม่มีทรัพย์สินมาชำระหนี้ 2. ลูกหนี้เลิกกิจการและเจ้าหนี้อื่นอยู่เหนือบุริมสิทธิ์	ติดตามจนถึงที่สุดโดยมีหลักฐานอย่างชัดแจ้งและไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า 1. ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย สาบสูญ ไม่มีทรัพย์สินมาชำระหนี้ 2. ลูกหนี้เลิกกิจการและเจ้าหนี้อื่นอยู่เหนือบุริมสิทธิ์	ติดตามจนถึงที่สุดโดยมีหลักฐานอย่างชัดแจ้งและไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า 1. ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย สาบสูญ ไม่มีทรัพย์สินมาชำระหนี้ 2. ลูกหนี้เลิกกิจการและเจ้าหนี้อื่นอยู่เหนือบุริมสิทธิ์
2. ฟ้องร้องในคดีแพ่ง	ไม่ต้องดำเนินการทางศาล หากมีหลักฐานการติดตามทวงถามตามสมควรและหากจะฟ้องแล้วไม่คุ้มหนี้	เมื่อศาลมีคำสั่งรับฟ้องให้กรรมการหรือหุ้นส่วนนั้นมีคำสั่งอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญได้ภายใน 30 วัน นับจากวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี	ดำเนินคดีจนถึงที่สุดโดยศาลได้มีคำสั่งหรือคำบังคับแล้วแต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระ
3. ฟ้องร้องในคดีล้มละลาย	ไม่ต้องดำเนินการทางศาล หากมีหลักฐานการติดตามทวงถามตามสมควรและหากจะฟ้องแล้วไม่คุ้มหนี้	เมื่อศาลมีคำสั่งรับฟ้องให้กรรมการหรือหุ้นส่วนนั้นมีคำสั่งอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญได้ภายใน 30 วัน นับจากวันสุดท้ายขอบรอบระยะเวลาบัญชี	ต้องดำเนินคดีจนถึงที่สุดโดย 1. มีการประนอมหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบ 2. ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิพากษาล้มละลายต้องรอจนกว่าจะมีการแบ่งทรัพย์ของลูกหนี้
4. ปฏิบัติตามแผนฟื้นฟู	หนี้ในส่วนประนอมหนี้ให้ลูกหนี้ทำแผนฟื้นฟูที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบตามกฎหมายล้มละลายให้จำหน่ายหนี้สูญได้โดยไม่ต้องปฏิบัติดังข้อ1-3	หนี้ในส่วนประนอมหนี้ให้ลูกหนี้ทำแผนฟื้นฟูที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบตามกฎหมายล้มละลายให้จำหน่ายหนี้สูญได้โดยไม่ต้องปฏิบัติดังข้อ1-3	หนี้ในส่วนประนอมหนี้ให้ลูกหนี้ทำแผนฟื้นฟูที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบตามกฎหมายล้มละลายให้จำหน่ายหนี้สูญได้โดยไม่ต้องปฏิบัติดังข้อ1-3

10) การคำนวณเงินปันผลเป็นรายได้

ในการคำนวณเงินปันผลเป็นรายได้สำหรับบริษัทจำกัดที่ตั้งตามกฎหมายไทยให้เป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

(10.1) บริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย มิได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถ้าได้รับเงินปันผลจากบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้น ตามกฎหมายไทย(รวมทั้งบริษัทจดทะเบียน) หรือกองทุนรวมหรือจากสถาบันการเงินที่มีกฎหมาย โดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรมหรือเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้จากกิจการร่วมค้า ให้นำเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้

(10.2) บริษัทจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งถือหุ้นในบริษัทจำกัด ผู้จ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทจำกัด ผู้จ่ายเงินปันผลและบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้รับเงินปันผลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ได้รับเงินปันผลจากบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือจากบริษัทจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ หรือจากกองทุนรวม หรือจากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม และเงินส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับจากกิจการร่วมค้า ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีทั้งจำนวน

(10.3) ให้บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวข้างต้นนำเงินปันผล หรือส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับมารวมคำนวณเป็นรายได้เต็มทั้งจำนวนที่ได้รับ ถ้าหากเข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดในข้างล่างนี้

ก. โดยถือหุ้นหรือหน่วยลงทุนที่ก่อให้เกิดเงินปันผลและเงินส่วนแบ่งกำไรนั้นไว้ไม่ถึงสามเดือนนับแต่วันที่ได้หุ้นหรือหน่วยลงทุนนั้นมาถึงวันมีเงินได้ดังกล่าว หรือได้โอนหุ้นหรือหน่วยลงทุนนั้นไปก่อนสามเดือนนับแต่วันที่มีเงินได้

ข. เงินปันผลและเงินส่วนแบ่งกำไรดังกล่าวรวมกันแล้วเกินร้อยละ 15 ของรายได้ทั้งสิ้น

11) การคำนวณดอกเบี้ยกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเป็นรายได้

ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ให้นำมาคำนวณเป็นรายได้เพียงเท่าที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว (มาตรา 65 ทวิ (11))

บริษัทนิติบุคคลที่ให้กู้ยืมแก่กิจการปิโตรเลียม และได้รับดอกเบี้ย ให้นำมาเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเพียงที่เหลือจากถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

12) การคำนวณเงินปันผล หรือส่วนแบ่งกำไร ที่อยู่ในบังคับต้องถูกหัก ภาษี ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเป็นรายได้

เงินปันผล หรือส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ให้นำมารวมคำนวณเป็นรายได้เพียงเท่าที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว และถ้าผู้รับเป็นบริษัทจดทะเบียนหรือเป็นบริษัทตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้นำบทบัญญัติของ (10) มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา 65 ทวิ (12))

เงินปันผลที่ได้รับหักภาษีหัก ณ ที่จ่าย เท่ากับถือเป็นรายได้ และต้องนำมาตรา 65 ทวิ (10) มาพิจารณาด้วย ถ้าเป็นบริษัทจำกัดที่ตั้งตามกฎหมายไทยไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ถือว่าได้รับยกเว้นกึ่งหนึ่ง ของรายได้ที่ถูกหัก ณ ที่จ่าย แต่ถ้าเป็นบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทจำกัดที่ถือหุ้น 25 % ขึ้นไป ได้รับยกเว้นรายได้ทั้งจำนวน

ถ้าเป็นบริษัทที่ตั้งตามกฎหมายไทยจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือบริษัทจำกัดที่ถือหุ้น 25 % ได้รับยกเงินรายได้เงินปันผลทั้งจำนวน

13) การคำนวณรายได้ของมูลนิธิหรือสมาคม

มูลนิธิ หรือสมาคมที่ประกอบกิจการ ซึ่งมีรายได้ไม่ต้องนำเงินค่าลงทะเบียนหรือค่าบำรุงที่ได้รับจากสมาชิก หรือเงิน หรือทรัพย์สิน ที่ได้รับจากการรับบริจาค หรือจากการให้โดยเสน่หาแล้วแต่กรณี มารวมคำนวณเป็นรายได้ (มาตรา 65 ทวิ (13))

เงื่อนไขข้อนี้เป็นข้อยกเว้นเกี่ยวกับเงินได้บางอย่างของมูลนิธิและสมาคมที่ได้รับจากสมาชิก หรือได้รับจากการบริจาค หรือจากการให้โดยเสน่หาไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษี ซึ่งได้แก่

1. เงินค่าลงทะเบียนที่ได้รับจากสมาชิก
2. เงินค่าบำรุงที่ได้รับจากสมาชิก
3. เงินที่ได้รับจากการบริจาค หรือจากการให้โดยเสน่หา
4. ทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคหรือจากการให้โดยเสน่หา

14) การคำนวณภาษีขาย ซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีขายซึ่งบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้รับ หรือพึงได้รับ และภาษีมูลค่าเพิ่มที่มิใช่ภาษีตามมาตรา 82/6 ซึ่งได้รับคืนเนื่องจากการขอคืนตามหมวด 4 ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายได้ (มาตรา 65 ทวิ (14))

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ในส่วนที่ภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย) ภาษีส่วนที่ได้รับคืนนี้ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำภาษีดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นรายได้)

- มาตรา 65 ตรี

มาตรา 65 ตรี ได้กำหนดรายการต่อไปนี้ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ คือ

1) เงินสำรองต่าง ๆ นอกจาก

ก. เงินสำรองจากเบี้ยประกัน เพื่อสมทบทุนประกันชีวิตที่กันไว้ก่อนคำนวณกำไรเฉพาะส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 65 ของจำนวนเบี้ยประกันที่ได้รับในรอบระยะเวลาบัญชีหลักจากหักเบี้ยประกันภัยซึ่งเอาประกันต่อออกแล้ว

ในกรณีต้องใช้เงินตามจำนวนซึ่งเอาประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใด ไม่ว่าเต็มจำนวนหรือบางส่วน เงินที่ใช้ไปเฉพาะส่วนที่ไม่เกินเงินสำรองตามวรรคก่อนสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตรายนั้น จะถือเป็นรายจ่ายไม่ได้

ในกรณีเลิกสัญญาตามกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใด ให้นำเงินสำรองตามวรรคแรกจำนวนที่มีอยู่สำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตรายนั้นกลับมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เลิกสัญญา

ค่าเบี้ยประกันต่อ คือ จำนวนเงินที่บริษัทผู้รับประกันต้องจ่ายให้แก่บริษัทประกันภัยอื่นจาก การที่บริษัทผู้รับประกันได้นำเอากรมธรรม์ประกันภัยที่ตนรับไว้นั้นไปประกันไว้กับอีกบริษัทหนึ่ง เพื่อให้บริษัทรับประกันภัยอื่นเข้ามาช่วยรับเฉลี่ยความเสี่ยงภัยเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น

เงินสำรองส่วนที่ตั้งเพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่งและได้นำมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณ กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิไปแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีใด ต่อมาหากมีการตั้งเงินสำรองประเภทดังกล่าวลดลง ให้นำเงินสำรองส่วนที่ตั้งลดลงซึ่ง ได้ถือเป็นรายจ่ายไปแล้วนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ตั้งเงินสำรองลดลงนั้น

ข. เงินสำรองจากเบี้ยประกันภัย เพื่อสมทบทุนประกันภัยอื่นที่กันไว้ก่อนคำนวณกำไรเฉพาะส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ได้รับในรอบระยะเวลาบัญชีหลักจากหักเบี้ยประกันภัยซึ่งเอาประกันต่อออกแล้ว และเงินสำรองที่กันไว้นี้จะต้องถือเป็นรายได้ในการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป ในรอบระยะเวลาใด ถ้ากิจการจำเป็นต้องจ่ายตามจำนวนที่เอาประกันสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยรายใดไม่ว่าเต็มจำนวน หรือบางส่วนให้ถือเป็นรายจ่ายได้เต็มจำนวนที่จ่าย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ค. เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญสำหรับหนี้จากการให้สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้เฉพาะส่วนที่ตั้งเพิ่มขึ้นจากเงินสำรองประเภทดังกล่าวที่ปรากฏในงบดุลของรอบระยะเวลาบัญชีก่อน

2) เงินกองทุนเว้นแต่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (มาตรา 65 ตรี (2))

เมื่อบริษัทได้จัดตั้งกองทุนตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแล้ว ให้นำเงินที่บริษัทจ่ายสมทบเข้ากองทุนถือเป็นรายจ่ายได้

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกอบด้วยเงินส่วนหนึ่งของลูกค้าที่จ่ายสะสมเข้ากองทุนและอีกส่วนหนึ่งนิติบุคคลจ่ายสมทบเข้ากองทุน การจ่ายเงินเข้ากองทุนที่ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิต้องมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังนี้

(2.1) ลูกจ้างต้องจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ของค่าจ้าง

(2.2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนในอัตราไม่ต่ำกว่าเงินที่ลูกจ้างจ่ายสะสมเข้ากองทุน แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้างที่บริษัทได้จ่ายให้แก่ลูกจ้างในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

(2.3) ลูกจ้างและบริษัทฯ จะต้องจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนภายใน 3 วัน นับแต่วันจ่ายค่าจ้าง

(2.4) การจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนต้องเป็นอัตราที่แน่นอนเป็นรายตัวลูกจ้าง และเงินดังกล่าวจะต้องไม่กลับมาอยู่ในความครอบครองของบริษัทอีกไม่ว่าโดยวิธีใด เว้นแต่จะมีข้อยกเว้น โดยปกติแล้วกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ มีผู้จัดการกองทุนซึ่งอาจเป็นธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัทประกันชีวิต หรือบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการลงทุน บริษัทจะเป็นผู้จัดการกองทุนของตนเองไม่ได้

3) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หา หรือการกุศล เว้นแต่รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะ หรือเพื่อการสาธารณะประโยชน์ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีให้หักได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬาตามที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรีให้หักได้อีกในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ (มาตรา 65 ตรี (3))

ประมวลรัษฎากรห้ามมิให้นำรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หา หรือการกุศลที่มิใช่การกุศลสาธารณะมาหักเป็นรายจ่าย พอสรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

- รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เกี่ยวกับธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หากแต่เป็นรายจ่ายเพื่อผลประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น จ่ายค่าซื้อของขวัญในโอกาสต่าง ๆ

- รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการให้โดยเสน่หา หมายถึง รายจ่ายที่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจ่ายไป โดยไม่หวังให้ผู้รับทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการตอบแทน และผู้รับไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นการตอบแทน รายจ่ายดังกล่าวจึงไม่เกี่ยวข้อง และไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการแต่อย่างใด เช่น รายจ่ายค่าจัดซื้อของชำร่วยมอบแก่ลูกค้าเนื่องในโอกาสต่าง ๆ

- รายจ่ายเพื่อการกุศลอื่นที่มิใช่การกุศลสาธารณะ หมายถึง รายจ่ายซึ่งจ่ายเพื่อการกุศลส่วนตัวของผู้บริจาค หรือเป็นการบริจาคเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ มิได้จ่ายไปเพื่อประโยชน์แก่สาธารณชน เช่น การบริจาคเงินให้ขอทาน ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลอื่นที่มิใช่การกุศลสาธารณะ

สำหรับรายจ่ายเพื่อสาธารณะประโยชน์ รายจ่ายเพื่อการศึกษา และรายจ่ายเพื่อการกีฬาแยกพิจารณาได้ดังนี้ (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 44))

4) ค่ารับรองหรือค่าบริการส่วนที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (มาตรา 65 ตรี (4))

ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการใช้จ่ายเงิน หรือทรัพย์สินไปในการรับรอง บริการ หรือต้อนรับลูกค้าทั้งนี้เพื่อให้การติดต่อทางธุรกิจดำเนินไปอย่างราบรื่น เช่น ค่าอาหารหรือเครื่องดื่มต้อนรับลูกค้า ซึ่งเป็นไปตามธรรมเนียมทางธุรกิจ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎกระทรวงเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี

กฎกระทรวง ฉบับที่ 143 (พ.ศ.2522) ได้วางหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ดังนี้

1. ค่ารับรอง หรือค่าบริการที่จะถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 2 ,3 ,4 , และ 5

2. ต้องเป็นค่ารับรอง หรือค่าบริการอันจำเป็นตามธรรมเนียมประเพณีทางธุรกิจทั่วไป และบุคคลผู้ได้รับการรับรอง หรือรับบริการต้องมิใช่ลูกจ้างของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น เว้นแต่ลูกจ้างดังกล่าวจะมีหน้าที่เข้าร่วมในการรับรองหรือบริการนั้นด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

3. ค่ารับรองหรือค่าบริการนั้น

ก. ต้องเป็นค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการรับรอง หรือการบริการที่จะอำนวยประโยชน์แก่กิจการ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม ค่าดูมหรสพ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการกีฬา เป็นต้น

ข. เป็นค่าสิ่งของที่ให้แก่บุคคลผู้ได้รับการรับรองหรือรับบริการไม่เกินคนละ 2,000 บาท ในแต่ละคราวที่รับรองหรือบริการ

4. จำนวนเงินค่ารับรอง และค่าบริการให้นำมาหักเป็นรายจ่ายได้เท่ากับจำนวนที่ต้องจ่ายแต่รวมกันไม่เกินร้อยละ 0.3 ของจำนวนเงินยอดรายได้ หรือยอดขายที่ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายใดในรอบระยะเวลาบัญชี หรือของจำนวนเงินทุนที่ได้รับชำระแล้วถึงวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีแล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า ทั้งนี้รายจ่ายที่จะนำมาหักจะต้องมีจำนวนสูงสุด ไม่เกิน 10 ล้านบาท

5. ค่ารับรอง หรือค่าบริการนั้นต้องมีกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้จัดการหรือผู้ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้อนุมัติหรือสั่งจ่ายค่ารับรองหรือค่าบริการนั้นด้วย และต้องมีใบรับรองหรือหลักฐานของผู้รับเงินสำหรับเงินที่จ่ายเป็นค่ารับรอง หรือเป็นค่าบริการ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้รับเงินไม่มีหน้าที่ต้องออกใบรับ ตามประมวลรัษฎากร

5) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน หรือรายจ่ายในการต่อเติมเปลี่ยนแปลงขยายออก หรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม (มาตรา 65 ตรี (5))

รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนนั้น หมายถึง รายจ่ายที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน หรือประโยชน์ตอบแทนอันมีผลก่อให้เกิดรายได้เป็นการถาวรต่อกิจการ ซึ่งกิจการจะนำรายจ่ายประเภทนี้มาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีไม่ได้ แต่จะหักได้ในรูปของค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคา รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนตามปกติเป็นการลงทุนซื้อทรัพย์สิน หรือก่อสร้างทรัพย์สินขึ้นใหม่ เช่น รายจ่ายค่าก่อสร้างสำนักงาน ค่าก่อสร้างโรงงาน ค่าซื้อเครื่องจักร เป็นต้น

สำหรับรายจ่ายในการต่อเติม เปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน หมายถึง รายจ่ายที่ทำการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือทำให้ดีขึ้น ซึ่งกิจการจะนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีไม่ได้ เช่น ค่าต่อเติมอาคารห้องประชุมจาก 2 ห้องเป็น 3 ห้อง

6) เบี้ยปรับ และหรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่าปรับทางอาญา ภาษีเงินได้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา 65 ตรี (6))

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เบี้ยปรับ หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้เสียภาษีจะต้องชำระเพิ่มเติม (นอกจากจำนวนเงินภาษีที่ชำระไว้ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะต้องชำระเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว) กรณีปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีซึ่งไม่ถูกต้อง เช่น ชำระภาษีต่ำไป เนื่องจากการคำนวณผิดพลาด หรือมิได้ชำระภาษี เป็นต้น

เงินเพิ่มภาษีอากร หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้เสียภาษีจะต้องชำระ เนื่องจากชำระภาษีล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ปกติจะคิดจากจำนวนภาษีที่ชำระขาดไปตามระยะเวลาที่ชำระล่าช้าคล้ายกับการคิดดอกเบี้ย

ค่าปรับทางอาญา เป็นค่าปรับกรณีผู้เสียภาษีกระทำผิด ซึ่งกฎหมายระบุโทษให้เป็นความผิดทางอาญา

ภาษีเงินได้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เก็บจากกำไรสุทธิหรือจากการจำหน่ายกำไรออกไปนอกประเทศ รวมทั้งภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้ถูกหักไว้ด้วย

การห้ามนำภาษีที่เสียมาหักเป็นรายจ่ายนั้น ห้ามเฉพาะภาษีเงินได้นิติบุคคล และเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้จ่ายให้กับรัฐบาลไทยเท่านั้น ถ้าเป็นภาษีอื่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรแสตมป์ ภาษีสุรา อากรขาเข้า ภาษีบำรุงท้องที่ ฯลฯ หรือแม้จะเป็นภาษี เงินได้นิติบุคคลแต่จ่ายให้กับรัฐบาลต่างประเทศ ก็เอามาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ไม่ต้องห้าม

7) การถอนเงินปราศจากค่าตอบแทนของผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา 65 ตรี(7))

ในการถอนเงินของผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ถ้าถอนเงินที่มิใช่เป็นค่าตอบแทน เช่น การถอนทุนไปใช้ส่วนตัวจะถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีไม่ได้ แต่ถ้าถอนเพื่อเป็นค่าตอบแทนแรงงาน ค่านายหน้า ถือว่าหักเป็นรายจ่ายได้

8) เงินเดือนของผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนเฉพาะส่วนที่จ่ายเกินสมควร (มาตรา 65 ตรี (8))

เงินเดือนของผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนจะหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ตามสมควร โดยพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ถ้าหากจ่ายมากกว่าสมควร ส่วนที่จ่ายเกินจะหักเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีไม่ได้

9) รายจ่ายซึ่งกำหนดขึ้นเองได้โดยไม่มีการจ่ายจริง หรือรายจ่ายซึ่งควรจะได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีอื่น เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจะลงจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีใด ก็อาจลงจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

10) ค่าตอบแทนแก่ทรัพย์สินซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนเป็นเจ้าของเอง และใช้เอง (มาตรา 65 ตรี(10))

สาระสำคัญของบทบัญญัติในข้อนี้ คือ ห้ามมิให้นำทรัพย์สินซึ่งห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือบริษัทเป็นเจ้าของมาหักเป็นค่าใช้จ่าย เช่น บริษัท อินเตอร์ จำกัด เป็นบริษัทในต่างประเทศ มีที่ดิน และอาคารในประเทศไทยจึงเปิดสาขาในประเทศไทย และจ่ายค่าเช่าอาคารให้กับสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ ค่าเช่าจะถือเป็นค่าใช้จ่ายไม่ได้เพราะบริษัทสำนักงานใหญ่กับบริษัทถือเป็นนิติบุคคลเดียวกัน

11) ดอกเบี้ยที่คิดให้สำหรับเงินทุนเงินสำรองต่าง ๆ หรือเงินกองทุนของตนเอง (มาตรา 65 ตรี(11))

กฎหมายได้กำหนดให้มีบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจ่ายค่าดอกเบี้ยสำหรับเงินสำรอง หรือเงินทุนหมุนเวียนให้กับบริษัทตนเอง เช่น บริษัทสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศส่งเงินทุนหมุนเวียนให้ใช้ในบริษัทสาขาในประเทศไทย บริษัทสำนักงานใหญ่จะคิดดอกเบี้ยของเงินลงทุนหมุนเวียนกับบริษัทสาขาในประเทศไทยมิได้ เพราะถือเป็นนิติบุคคลเดียวกัน

12) ผลเสียหายอันอาจได้กลับคืนเนื่องจากการประกันหรือสัญญาคุ้มกันใด ๆ หรือผลขาดทุนสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีก่อน ๆ เว้นแต่ผลขาดทุนสุทธิ ยกมาไม่เกินห้าปีก่อนรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน(มาตรา 65 ตรี(12))

ผลเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เอาประกันไว้และจะได้รับการชดใช้คืนเนื่องจากการประกันภัย ผลเสียหายดังกล่าว ห้ามมิให้นำมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ

ผลขาดทุนสุทธิที่จะถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้จะต้องถือปฏิบัติตามเงื่อนไข ซึ่งกรมสรรพากรได้วางแนวทางไว้ดังนี้

- ต้องเป็นผลขาดทุนสุทธิที่ได้คำนวณตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา 65 ทวิ และ มาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร
- ต้องเป็นผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งย้อนหลังขึ้นไปได้ไม่เกินห้าปีนับจากปีปัจจุบัน
- ผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชีใดเกิดขึ้นก่อนต้องนำไปหักจากผลกำไรสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชีแรกที่มีกำไรก่อน และไม่ต้องนำไปหักกลบลบกันกับกำไรสะสมที่มีอยู่ก่อนปีที่มีผลขาดทุนสุทธิ หากปรากฏว่าเมื่อหักกลบลบกันแล้วยังมีผลขาดทุนสุทธิอยู่ กิจการมีสิทธิที่จะนำผลขาดทุนสุทธินั้นไปหักจากกำไรปีต่อ ๆ ไปได้อีกแต่ต้องไม่เกินห้ารอบระยะเวลาบัญชี หากเกินห้ารอบระยะเวลาบัญชีย่อมหมดสิทธิที่จะยกไปหักอีกต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

13) รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ (มาตรา 65 ตรี (13))

รายจ่ายซึ่งไม่เกี่ยวกับกิจการหรือเพื่อหากำไร จะนำมาหักเป็นรายจ่ายไม่ได้ เช่น ค่าปรับทางอาญา รายจ่ายเพื่อการทัศนาจรต่างประเทศ เป็นต้น

14) รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อกิจการในประเทศไทยโดยเฉพาะ (มาตรา 65 ตรี (14))

รายจ่ายประเภทนี้มักจะเกิดขึ้นจากบริษัทจำกัด ซึ่งจดทะเบียน และมีสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ และมีสาขาประกอบธุรกิจในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ สำนักงานใหญ่ในต่างประเทศมักจะจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสาขาในประเทศไทย และสาขาในประเทศอื่น ๆ แล้วเฉลี่ยเรียกเก็บจากสาขาต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

รายจ่ายเพื่อกิจการในประเทศไทยโดยเฉพาะนั้น หมายถึง รายจ่ายอันเฉพาะเจาะจงเพื่อการบริหารกิจการ หรือเป็นค่าใช้จ่ายของสาขาในประเทศไทยเท่านั้นต้องไม่มีรายจ่ายส่วนของสาขาอื่นใดมาปะปน ต้องสามารถแสดงรายละเอียดประเภทรายจ่าย และหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบได้ว่าเป็นการจ่ายเพื่อกิจการอะไร เป็นจำนวนเงินเท่าใด จะใช้วิธีเฉลี่ยมิได้

15) ค่าซื้อทรัพย์สิน และรายจ่ายเกี่ยวกับการซื้อหรือขายทรัพย์สินในส่วนที่เกินปกติโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (มาตรา 65 ตรี (15))

การที่จะพิจารณาว่ามีเหตุผลสมควรหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าข้อเท็จจริงแต่ละเรื่อง ถ้าพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วไม่มีเหตุผลอันสมควรเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินราคาซื้อสินคา หรือทรัพย์สินนั้นขึ้นมาใหม่ได้ แต่ถ้าหากการดำเนินดังกล่าวนั้นได้เป็นไปตามปกติของกิจการโดยสุจริตและเปิดเผยย่อมถือได้ว่ามีเหตุผลอันสมควร และถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณเป็นกำไรสุทธิได้

16) ค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่สูญหรือสิ้นไปเนื่องจากกิจการที่ทำ (มาตรา 65 ตรี (16))

ทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดในประเทศไทยนั้นถือเป็นทรัพย์ที่อยู่ในการควบคุมของรัฐ เมื่อธุรกิจภาคเอกชนต้องการขุดค้นขึ้นมาจำหน่ายจำเป็นต้องขออนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมให้แก่รัฐในรูปค่าภาคหลวง หรือค่าธรรมเนียมที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวนั้นย่อมถือเป็นรายจ่าย ในการคำนวณกำไรสุทธิได้อยู่แล้วซึ่งเรียกว่าค่าเสื่อมสิ้น การตัดมูลค่าเสื่อมสิ้นมีผลเช่นเดียวกับการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

สำหรับค่าใช้จ่ายในการบุกเบิกเพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ค่าหักล้างถางพง ค่าปรับพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้ถือเป็นต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สูญสิ้นไปได้ ซึ่งกฎหมายยอมให้นำมาหักเป็นค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาได้ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 145) พ.ศ.2527

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ฉะนั้นมาตรา 65 ตรี (16) ห้ามมิให้นำค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่สูญสิ้นไปเนื่องจากกิจการที่ทำ (สินทรัพย์เปลือง) มาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี เพราะกฎหมายให้สิทธิหักเป็นค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาได้อยู่แล้ว

17) ค่าของทรัพย์สินนอกจากสินค้าที่ตีราคาต่ำลง ทั้งนี้ภายใต้บังคับมาตรา 65 ทวิ(17)

ค่าของทรัพย์สิน นอกจากราคาสินค้าที่ตีราคาต่ำลงถือเป็นรายจ่ายไม่ได้ทั้งนี้ เพราะถ้าตีราคาทรัพย์สินต่ำลง โดยยังมิได้มีการขายทรัพย์สินนั้นจริงก็เท่ากับเป็นรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจึงถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิไม่ได้

18) รายจ่ายซึ่งผู้จ่ายพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2496 ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลัง 10 กุมภาพันธ์ 2496 เป็นต้นไป) เช่น ใบเสร็จรับเงินมีรายการไม่ครบถ้วน ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าใครเป็นผู้รับเงินไปย่อมใช้เป็นหลักฐานลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิไม่ได้ แต่ถ้าพิสูจน์ได้ว่าใครเป็นผู้รับถือว่าเป็นรายจ่ายได้

19) รายจ่ายใด ๆ ที่กำหนดรายจ่ายจากผลกำไรที่ได้เมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีแล้ว (มาตรา 65 ตรี (19))

รายจ่ายที่กำหนดจากผลกำไรเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีจะนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่ได้

2.1.2 ความหมายของรายการในงบกำไรขาดทุน

รายได้จากการขายและหรือการให้บริการ หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการขายสินค้า สิทธิหรือบริการ ซึ่งเป็นธุรกิจหลักของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน หรือบริษัท เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินสด สิทธิเรียกร้องให้ชำระเงิน หรือสิ่งอื่นที่มีมูลค่าคิดเป็นเงินได้ ทั้งนี้ให้แสดงเป็นยอดสุทธิหลังหักรายการรับคืนและส่วนลดแล้ว โดยแยกแสดงเป็นรายได้แต่ละประเภท เช่น รายได้จากการขายสินค้า รายได้จากการให้บริการ

ต้นทุนขายและหรือต้นทุนการให้บริการ หมายถึง ต้นทุนของสินค้า สิทธิ หรือบริการที่ขาย รวมถึงราคาซื้อ ต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จ่ายไปเพื่อให้สินค้าอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขาย โดยแยกแสดงเป็นต้นทุนตามประเภทของธุรกิจหลักของกิจการตามที่ได้แสดงไว้ในรายการรายได้ เช่น ต้นทุนของสินค้าที่ขาย ต้นทุนของการให้บริการ

กำไรขั้นต้น หมายถึง ส่วนของรายได้จากการขายสินค้า และหรือบริการสุทธิที่สูงกว่าต้นทุนขาย และหรือต้นทุนของการให้บริการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาย และค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานอันเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นและดอกเบี้ยจ่าย ซึ่งกำหนดให้แสดงไว้ในรายการค่าใช้จ่ายอื่นและดอกเบี้ยจ่าย

กำไร (ขาดทุน) จากการขายและหรือการให้บริการ หมายถึง กำไร(ขาดทุน)จากการขายหรือการให้บริการซึ่งไม่รวมรายได้อื่น และค่าใช้จ่ายอื่นที่กำหนดให้แสดงในรายการรายได้อื่นและค่าใช้จ่ายอื่น

รายได้อื่น หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานนอกจากที่กำหนดให้แสดงไว้ในรายการรายได้จากการขายและหรือการให้บริการ ทั้งนี้ให้รวมกำไรอื่นที่ไม่จัดเป็นรายการพิเศษ เช่น กำไรจากการขายเงินลงทุน ที่ดิน อาคารอุปกรณ์ และทรัพย์สินอื่น ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายในการขายสินทรัพย์ดังกล่าวให้นำมาหักจากรายการนี้ เพื่อแสดงยอดสุทธิ

ค่าใช้จ่ายอื่น หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนอกจากที่กำหนดให้แสดงไว้ในรายการต้นทุนขาย และหรือต้นทุนการให้บริการ ทั้งนี้ให้รวมถึงขาดทุนอื่นที่ไม่จัดเป็นรายการพิเศษ เช่น ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และสินทรัพย์อื่น และขาดทุนจากการหยุดงานของพนักงาน ในกรณีที่มีรายได้จากการขายสินทรัพย์ดังกล่าวให้นำมาหักจากรายการนี้เพื่อแสดงยอดสุทธิ

กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ หมายถึง ยอดรวมรายได้หักด้วยยอดรวมค่าใช้จ่าย แต่ก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย และก่อนภาษีเงินได้ หากมีผลขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

ดอกเบี้ยจ่าย หมายถึง ดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเนื่องจากการใช้ประโยชน์จากเงิน หรือเงินทุน

ภาษีเงินได้ หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คำนวณขึ้นตามวิธีการบัญชี หรือตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร

กำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมตามปกติ หมายถึงกำไร (ขาดทุน) จากกิจกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือบริษัทจำกัด หรือเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือบริษัทจำกัด รวมทั้งกิจกรรมอื่นซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินงานดังกล่าว

รายการพิเศษ-สุทธิ หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการและไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำหรือเกิดขึ้นไม่บ่อย เช่น ค่าเสียหายที่เกิดจากไฟไหม้ น้ำท่วม หรือภัยธรรมชาติอื่น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รายการพิเศษนี้ให้แสดงเป็นยอดสุทธิจากภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่รายการพิเศษเป็นผลขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

กำไร(ขาดทุน)สุทธิ หมายถึง กำไรหรือขาดทุนหลังจากหัก หรือรวมรายการพิเศษแล้ว หากมีผลขาดทุนสุทธิให้แสดงเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

2.1.3 รูปแบบของงบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน แสดงแบบขั้นเดียว
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

รายได้จากการดำเนินงาน	
รายได้จากการขายหรือการให้บริการ	xxx
รายได้อื่น	xxx
รวมรายได้	xxx
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	
ต้นทุนขาย	xxx
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	xxx
ค่าใช้จ่ายอื่น	xxx
รวมค่าใช้จ่าย	xxx
กำไร(ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้	xxx
ดอกเบี้ยจ่าย	xxx
ภาษีเงินได้	xxx
กำไร(ขาดทุน)จากกิจกรรมตามปกติ	xxx
รายการพิเศษ-สุทธิ	xxx
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	xxx

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

งบกำไรขาดทุน แสดงแบบหลายขั้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

รายได้จากการขายและหรือการให้บริการ	xxx
หัก ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ	xxx
กำไรขั้นต้น	xxx
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	xxx
กำไร(ขาดทุน)จากการขายและหรือการให้บริการ	xxx
รายได้อื่น	xxx
หัก ค่าใช้จ่ายอื่น	xxx
กำไร(ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้	xxx
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	xxx
ภาษีเงินได้	xxx
กำไร(ขาดทุน)จากกิจกรรมตามปกติ	xxx
หัก รายการพิเศษ-สุทธิจากภาษีเงินได้	xxx
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	xxx

2.1.4 อัตราภาษีและการคำนวณภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิ

อัตราภาษีเงินได้คำนวณจากกำไรสุทธิสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยทั่วไปคือ ร้อยละ 30 แต่สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกินห้าล้านบาท คำนวณในอัตราร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท และคำนวณในอัตราร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่เกินหนึ่งล้านบาท แต่ไม่เกิน 3 ล้านบาท ส่วนที่เกิน 3 ล้านบาทให้ใช้ในอัตราร้อยละ 30 เช่นเดียวกับบริษัททั่วไป ดังตารางต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

	ปี2544	ปี2545	ปี2546
ภาษีจากกำไรสุทธิ			
- บริษัท	ร้อยละ 30	ร้อยละ 30	ร้อยละ 30
- ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	ร้อยละ 30	ร้อยละ 30	ร้อยละ 30
- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)		ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิเฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท ร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิเฉพาะส่วนที่เกินหนึ่งล้านบาท แต่ไม่เกินสามล้านบาท	ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท ร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่เกินหนึ่งล้านบาท แต่ไม่เกินสามล้านบาท

2.1.5 รอบระยะเวลาบัญชี

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยทั่วไป ต้องคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิหรือรายรับก่อนหักรายจ่ายที่ได้จากหรือเนื่องจากกิจการที่ได้กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆประมวลรัษฎากรได้กำหนดระยะเวลาในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ไว้ดังนี้

รอบระยะเวลาบัญชีปกติกำหนดให้มี 12 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเป็นต้นไป เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้จะน้อยกว่า 12 เดือนก็ได้

- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเริ่มตั้งใหม่ จะถือวันเริ่มตั้งถึงวันหนึ่งวันใดเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกก็ได้
- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอาจยื่นคำร้องขอเปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีก็ได้ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรจะเห็นสมควรและสั่งอนุญาต
- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เลิกกัน ให้ถือวันที่เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนเลิกเป็นวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี
- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากันให้ถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นเลิกกัน รอบระยะเวลาบัญชีที่ควบเข้ากันจึงเป็นไปตามบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เลิกกัน ซึ่งอาจน้อยกว่า 12 เดือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ในกรณีที่บริษัทเลิกกิจการ และยังชำระบัญชีไม่เสร็จ หากมีกำไรสุทธิเกิดขึ้นจะต้องนำมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ถือว่าบริษัทยังมีสภาพเป็นนิติบุคคลอยู่ตราบเท่าที่ยังชำระบัญชีไม่เสร็จสิ้น

รอบระยะบัญชีอาจขยายออกไปเกินกว่า 12 เดือน ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเลิกกิจการ หากผู้ชำระบัญชีและผู้จัดการไม่สามารถยื่นรายการและเสียภาษีภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ถ้าได้ยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมสรรพากรภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนเลิก อธิบดีอาจพิจารณาอนุมัติให้ขยายรอบระยะเวลาบัญชีออกไปได้

- .อธิบดีกรมสรรพากรเห็นสมควรสั่งให้ขยายรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เลิกกิจการเป็นการเฉพาะรายได้ (โดยไม่ต้องมีการยื่นคำร้อง)

2.1.6 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินเป็นการนำตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงินมา บวก ลบ คูณ หาร ใส่สูตรเพื่อให้ได้ตัวเลขตัวใหม่ออกมา แล้วเรานำตัวเลขเหล่านี้มาแปลความหมาย ประเภทของอัตราส่วนทางการเงินก็ใช้ตามสิ่งที่อยากทราบ ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนที่บอกถึงความสามารถของกิจการในการชำระหนี้ระยะสั้น อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการหากำไร และอัตราส่วนที่ใช้บอกว่ากิจการสามารถใช้ทรัพยากร

ทั้งนี้อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการหากำไร ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขาย (Profit Margin On Sales) คำนวณจากข้อมูลในงบกำไรขาดทุนโดยการนำกำไรสุทธิ (Net Income) หารด้วยยอดขาย (Sales)

2.1.7 การเปรียบเทียบอัตราส่วน

การเปรียบเทียบอัตราส่วนของกิจการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ย (Industry Average) นั้นเรียกว่า Comparative Ratio Analysis ยังมีวิธีการเปรียบเทียบอัตราส่วนอีกแบบหนึ่ง คือจะเลือกเฉพาะเจาะจงบริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือกลุ่มบริษัทเรียกว่า Benchmarking ทั้งนี้มีการเปรียบเทียบอัตราส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การเปรียบเทียบอัตราส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันกับอัตราส่วนในอดีต อาจเป็นสามถึงห้าปีย้อนหลัง ที่เรียกว่าการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2.1.8 ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการจ่ายภาษีอากร

ความไหวตัว (Tax Buoyancy) และความยืดหยุ่นของภาษีอากร (Tax Elasticity) ดัชนีที่ใช้วัดผลการทำงานของภาษีอากรโดยใช้วิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงรายได้จากภาษีอากร หรือสัดส่วนของภาษีอากร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรอาจเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกันอย่างน้อย 2 ประการ คือ

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสาเหตุตามธรรมชาติ (Automatic Response) คือการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากโครงสร้างและลักษณะของระบบภาษีอากรหรือสัดส่วนของภาษีอากรที่สามารถสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงของเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจได้โดยอัตโนมัติ

- การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการปรับเปลี่ยนมาตรการทางภาษีอากร (Discretionary Response) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการที่รัฐบาลได้ใช้นโยบายการคลังแบบจงใจ (Discretionary Fiscal Policy) ในการปรับเปลี่ยนมาตรการทางภาษีอากรเพื่อต้องการให้ส่งผลกระทบต่อรายได้จากภาษีอากร

ความสามารถในการเสียภาษี (tax capacity) และความพยายามในการจัดเก็บภาษี (tax effort)

ความสามารถในการเสียภาษีและความพยายามในการจัดเก็บภาษีเป็นดัชนีที่สามารถบอกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนภาษีอากร (สัดส่วนภาษีอากรคำนวณได้จากสัดส่วนของรายได้ภาษีอากรเทียบกับรายได้ประชาชาติ) เป็นผลมาจากลักษณะของระบบเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีอากร หรือเป็นผลมาจากความพยายามของรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีอากรให้ได้มากขึ้นซึ่งในการพิจารณาดัชนีประเภทนี้จะแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ประเภท คือ การศึกษาความสามารถในการเสียภาษีอากร และดัชนีพยายามการจัดเก็บภาษีอากรทั้งระบบของประเทศไทย

กรณีประเทศไทยได้มีงานวิชาการไม่น้อยพยายามทำการศึกษาวิเคราะห์หาตัวปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญ ๆ ที่เป็นเครื่องวัดความสามารถในการเสียภาษีอากร (taxable capacity) ของระบบเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริงโดยได้ตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยบางอย่างน่าจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการเสียภาษีของระบบเศรษฐกิจ แล้วเลือกเอาตัวแปร (variables) บางตัวที่สามารถวัดได้ ซึ่งเชื่อว่าจะใช้เป็นตัวแทนปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้นตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ได้ จากนั้นพยายามทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าน่าเชื่อถือได้เพียงใดหรือไม่โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติ (econometrics)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิ่นสาย สุรัสวดี (2544) ได้เสนอบทความในหนังสือสรรพากรสาส์นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากแบบโบราณที่เน้นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และการใช้แรงงานตลาด ไปสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่เน้นการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยรัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อสนับสนุนธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบด้วย 3 มาตรการ คือ การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล การให้หักค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษสำหรับทรัพย์สินประเภทคอมพิวเตอร์ เครื่องจักร โรงงาน และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจเงินร่วมลงทุน เพื่อสนับสนุนให้ธุรกิจเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

พัฒนา บุญสุข (2545) ได้กล่าวถึงปัญหาในทางปฏิบัติระหว่างเกณฑ์ทางบัญชี และภาษีเกี่ยวกับเงินลงทุน หลักทรัพย์เพื่อค้า หลักทรัพย์เผื่อขาย และเงินลงทุนในบริษัทร่วมค้า ซึ่งในบทความนี้ได้มีการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตีความในประเภทของเงินลงทุนหลักการปฏิบัติ การวัดมูลค่าเกี่ยวกับเงินลงทุน หลักทรัพย์เพื่อค้า หลักทรัพย์เผื่อขาย และเงินลงทุนในบริษัทร่วมค้าซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนิติบุคคลต้องมีการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษีซึ่งจะทำให้กำไรดังกล่าวแตกต่างกัน

กาญจนา นิมมานเหมินท์ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความสอดคล้องกันในการจัดทำบัญชีและการใช้หลักเกณฑ์ทางภาษีในการให้สิทธิเลือกวิธีปฏิบัติเช่นเรื่องสัญญาการก่อสร้าง เพื่อให้การนำส่งภาษีของนิติบุคคลมีจำนวนต่ำสุดโดยไม่ผิดกฎหมายภาษีอากร ซึ่งผู้ที่ทำการวางแผนภาษีอากรได้ดีนั้นต้องเป็นผู้มีความรู้และความชำนาญทั้งทางบัญชี และกฎหมายภาษีอากร

วชิรา หล้าประมูล (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบรายได้ภาษีกับประมาณการและวัดดัชนีความพยายามของการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรทุกประเภทตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากร และเปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีต่ออัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2540-2545 ผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับประมาณการสามารถจัดเก็บภาษีทุกประเภทได้มากกว่า และด้านศักยภาพในการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่สามารถจัดเก็บภาษีรายได้ภาษีอากรตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540-2545 โดยเฉลี่ยต่อคนคิดเป็นจำนวน 7.708 ล้านบาทต่อปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ (2547) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงกำไรทางบัญชีให้เป็นกำไรทางภาษีสำหรับภาษีนิติบุคคลฐานกำไรสุทธิ ซึ่งได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณภาษีนิติบุคคลซึ่งกรมสรรพากรให้ใช้เกณฑ์สิทธิในการรับรู้รายได้และรายจ่าย ส่วนกำไรทางบัญชีพระราชบัญญัติกำหนดให้รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง และทางกรมสรรพากรได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการหักค่าสึกหรอ ค่าเสื่อมราคา การตีราคาทรัพย์สินและสินค้าคงเหลือ การคำนวณค่าเงินตราต่างประเทศ การจำหน่ายหนี้สูญ การยกเว้นการคำนวณเป็นรายได้สำหรับดอกเบี้ยเงินปันผล ระบุให้การคำนวณวิธีการรับรู้รายได้ค่าใช้จ่ายไว้ในมาตรา 65 ทวิ ส่วนการกำหนดรายจ่ายที่ห้ามนำมาหักในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือหากจะนำมาหักต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขกำหนดไว้ในมาตรา 65 ตรี การที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติเงื่อนไขต่างๆในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษีมีผลทำให้กำไรสุทธิในทางภาษีต่างไปจากกำไรสุทธิทางบัญชี ดังนั้นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนต้องปรับปรุงกำไรสุทธิตามหลักทางบัญชีให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของประมวลรัษฎากรเพื่อคำนวณภาษี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved